

Ֆինանսական հաշվետվություններ և Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«Սարանիստ» սահմանափակ
պատասխանատվությամբ ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2022թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	8
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	9
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)	10
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	11

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ
Երևան Պլազա բիզնես կենտրոն
ՀՀ, ք. Երևան 0015
Գրիգոր Լուսավորչի 9
Հ. + 374 10 50 09 64/61

Grant Thornton CJSC
Yerevan Plaza Business Center
9 Grigor Lusavorich Street,
Yerevan 0015, Republic of Armenia
T + 374 10 50 09 64/61

«Սարանիստ» ՍՊԸ մասնակցին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Սարանիստ» ՍՊԸ (Ընկերություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի վերաբերյալ համառոտագիրը:

Մեր կարծիքով՝ կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Ընկերության՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված «Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի» (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք) և էթիկայի համապատասխան պահանջների, որոնք կիրառելի են ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետությունում, և կատարել ենք էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ էթիկայի նշված պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

*Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց
պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար*

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին

հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Հնկերության՝ անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Հնկերության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Հնկերությունը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Հնկերության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազմեն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՄ-ներին համապատասխան աուդիտի մաս, աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- Որոշակիացնում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության պատճառով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե Հնկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:

- Եզրահանգումներ ենք կատարում դեկլարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Հնկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևավորել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Հնկերությանը դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտորական առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Արմեն Հովհաննիսյան

Տնօրեն

Լևոն Վասիլյան

Առաջադրանքի պատասխանատու

12 ապրիլի 2023թ.

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ

		2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
	Ծանոթ.		
Ակտիվներ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	4	3,912,808	3,576,005
Կենսաբանական ակտիվներ		450	1,350
Ոչ նյութական ակտիվներ		571	751
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	5	164,610	143,155
Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվների ձեռքբերման համար		105,401	380,910
		<u>4,183,840</u>	<u>4,102,171</u>
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	6	2,835,198	2,873,039
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	7	1,374,111	1,836,686
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ		19,567	87,180
Ժամկետային ավանդներ		258,232	-
Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	8	1,073,666	1,197,255
		<u>5,560,774</u>	<u>5,994,160</u>
Ընդամենը ակտիվներ		<u>9,744,614</u>	<u>10,096,331</u>
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
Կապիտալ և պահուստներ	9		
Կանոնադրական կապիտալ		70,270	70,270
Լրացուցիչ կապիտալ		666,735	666,735
Կուտակված շահույթ		6,629,362	6,073,141
		<u>7,366,367</u>	<u>6,810,146</u>
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	10	-	1,631,337
		<u>-</u>	<u>1,631,337</u>
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	10	1,401,266	672,131
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	11	976,981	982,717
		<u>2,378,247</u>	<u>1,654,848</u>
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		<u>9,744,614</u>	<u>10,096,331</u>

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2023թ. ապրիլի 12-ին:

Հայկ Մանուկյան

Գլխավոր տնօրեն

Էսկան

Դավիթ Դարսնյան

Ֆինանսական տնօրեն

Դավիթ Դարսնյան

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս Ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից մինչև 45-րդ էջերում ներկայացված կողմ ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ

		2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
	Ծանոթ.		
Հասույթ	12	11,781,635	12,342,322
Վաճառքի ինքնարժեք	13	(10,337,550)	(10,394,692)
Համախառն շահույթ		1,444,085	1,947,630
Այլ եկամուտ	14	258,115	162,251
Իրացման և շուկայավարման ծախսեր	15	(390,424)	(501,486)
Վարչական ծախսեր	16	(574,174)	(570,440)
Այլ ծախսեր	17	(33,994)	(50,272)
Գործառնական գործունեությունից արդյունք		703,608	987,683
Ֆինանսական եկամուտ	17	15,018	9,710
Ֆինանսական ծախսեր	17	(149,451)	(203,294)
Այլ ֆինանսական արդյունքներ	18	96,693	84,467
Շահույթ մինչև հարկերը		665,868	878,566
Շահութահարկի գծով ծախս	19	(109,647)	(181,833)
Տարվա շահույթ		556,221	696,733
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական շահույթ		556,221	696,733

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից մինչև 45-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	Կանոնադրական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	70,270	666,735	5,376,408	6,113,413
Տարվա շահույթ	-	-	696,733	696,733
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական շահույթ	-	-	696,733	696,733
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	70,270	666,735	6,073,141	6,810,146
Տարվա շահույթ	-	-	556,221	556,221
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական շահույթ	-	-	556,221	556,221
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	70,270	666,735	6,629,362	7,366,367

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից մինչև 45-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
<i>Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Տարվա շահույթ	556,221	696,733
Հզգրտումներ՝		
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	800,646	631,752
Հիմնական միջոցների օտարումից օգուտ	-	(19,829)
Ոչ ընթացիկ ակտիվների արժեզրկում	26,249	7,864
Տոկոսային ծախս	149,451	203,294
Շահութահարկի գծով ծախս	109,647	181,833
Ֆինանսական եկամուտ	(15,018)	(9,710)
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ	(96,693)	(84,467)
<i>Գործառնական արդյունք նախքան շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները</i>	<u>1,530,503</u>	<u>1,607,470</u>
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի փոփոխություն	308,162	(380,486)
Պաշարների փոփոխություն	37,841	900,415
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի փոփոխություն	4,809	(460,525)
<i>Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցներ</i>	<u>1,881,315</u>	<u>1,666,784</u>
Վճարված տոկոսներ	(161,154)	(190,017)
Վճարված շահութահարկ	(63,489)	(404,780)
<i>Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ</i>	<u>1,656,672</u>	<u>1,072,077</u>
<i>Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	(954,353)	(870,831)
Հիմնական միջոցների օտարումից մուտքեր	67,244	253,917
Ժամկետային ավանդներ	(255,821)	167,202
Ստացված տոկոսային եկամուտ	12,607	9,710
<i>Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ</i>	<u>(1,130,323)</u>	<u>(440,002)</u>
<i>Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Վարկերի և փոխառությունների մարում, զուտ	(627,575)	(598,391)
<i>Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ</i>	<u>(627,575)</u>	<u>(598,391)</u>

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Դրամարկղում և բանկերում մնացորդների գուտ աճ/(նվազում)	(101,226)	33,684
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	(22,363)	(22,917)
Դրամարկղում և բանկերում մնացորդներ տարվա սկզբում (տե՛ս ծանոթ. 8)	1,197,255	1,186,488
Դրամարկղում և բանկերում մնացորդներ տարվա վերջում (տե՛ս ծանոթ. 8)	<u>1,073,666</u>	<u>1,197,255</u>

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս
ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից մինչև 45-րդ էջերում
ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«Սարանիստ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը (Ընկերություն) առևտրային կազմակերպություն է, որը ստեղծվել է որպես «Սարանիստ» կոոպերատիվ՝ 1988թ. օգոստոսի 31-ին: Ընկերությունը գրանցում է ստացել որպես «Ֆիրմա Սարանիստ» արտադրական կոոպերատիվ 1995թ. հունվարի 12-ին: Այնուհետև վերագրանցվել է որպես «Սարանիստ» ՍՊԸ 1999թ. ապրիլի 28-ին: Ընկերությունը վերագրանցվել է Կոտայքի տարածքային բաժնի կողմից 2003թ. դեկտեմբերի 26-ին և 2007թ. փետրվարի 6-ին ստացել է պետական գրանցման թիվ 03Ա 074735 վկայական:

Ընկերության միակ սեփականատեր հանդիսանում է Մելիք Մանուկյանը, ում 2007թ. հոկտեմբերի 10-ից պատկանում է Ընկերության ամբողջ բաժնեմասը:

Ընկերության գործունեության հիմնական տեսակն է ապակե տարաների արտադրությունը:

Ընկերությանը տրվել է լիցենզիա ՀՀ քաղաքաշինության նախարարությունից քաղաքացիական և արդյունաբերական ոլորտում կապիտալ շինարարության իրականացման համար (Լիցենզիա 11331, անորոշ ժամկետով):

2011թ. ապրիլի 1-ին կապակցված կողմ հանդիսացող «ԱՐՄ ԳԼԱՍ» ՍՊԸ-ն վերակազմակերպվել է Ընկերությանը միացման ճանապարհով: «ԱՐՄ-ԳԼԱՍ» ՍՊԸ-ի բոլոր ակտիվները և պարտավորությունները փոխանցվել են Ընկերությանը համապատասխան ակտի միջոցով, որը ստորագրվել է կողմերի գործադիր մարմինների ղեկավարների կողմից:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Կոտայքի մարզ, գ. Բալահովիտ, Կարմիր բանակայինների 6/10:

2022թ. ընթացքում Ընկերության աշխատողների միջին թվաքանակը կազմել է 683 մարդ (2021թ.՝ 690 մարդ):

Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում: Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից: Կառավարությունը հաստատել է արդյունավետ կառավարման իր հանձնառությունը, որը ենթադրում է հակակոռուպցիոն ջանքեր, թափանցիկություն և հաշվետվողականություն::

Իրավիճակն Հայաստանի Հանրապետությունում էլ ավելի է սրվել Ադրբեյջանի Հանրապետության կողմից սանձազերծված պատերազմի արդյունքում: Չնայած կնքված զինադադարի համաձայնագրին՝ դեռևս անորոշ են պատերազմի հետևանքները Հայաստանի տնտեսության վրա թե կարճաժամկետ, և թե երկարաժամկետ առումներով:

2022թ. փետրվարի 24-ին Ուկրաինայում բռնկված հակամարտությունն արագությամբ ծավալվում է՝ զգալի ազդեցություն թողնելով աշխարհի վրա: ԱՄՆ-ն և եվրոպական երկրները կոշտ պատժամիջոցներ են կիրառել Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Արևմտյան երկրները քննարկում են գոյություն ունեցող պատժամիջոցների ընդլայնումը: Ռուսաստանի Դաշնությունը Հայաստանի Հանրապետության էական առևտրատնտեսական գործընկերն է,

ուստի սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ կիրառվող պատժամիջոցները, ինչպես նաև դրանց ընդարձակումը կարող են լուրջ ազդեցություն ունենալ Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսական շուկաների և ամբողջ տնտեսության վրա: Համաշխարհային մակարդակով ավելի խոր պատժամիջոցներ կիրառելը կարող է հանգեցնել բարձր գնաճի, ֆինանսական շուկաների աճի տեմպի նվազման և որոշակի խաթարման:

Վերոնշյալ իրադարձությունները կարող են հետագայում էական ազդեցություն ունենալ Ընկերության ապագա գործունեության և ֆինանսական կայունության վրա, որոնց ամբողջական հետևանքները դժվար է կանխատեսել ներկա պահին: Ապագա տնտեսական և քաղաքական իրավիճակը և վերջիններիս ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա կարող են տարբերվել Ընկերության ղեկավարության ներկա սպասումներից:

Ընկերության ղեկավարությունը գտնում է, որ իր ընթացիկ իրացվելիության վիճակը բավարար է կայուն գործունեության համար: Ընկերությունը պարբերաբար վերանայում է իր իրացվելիության մակարդակը և, անհրաժեշտության դեպքում, պատրաստ է կիրառել իրացվելիության աջակցության համապատասխան գործիքակազմ:

Տվյալ ֆինանսական հաշվետվությունները չեն արտացոլում վերը նկարագրվածի հնարավոր ապագա ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա:

2 Պատրաստման հիմքերը

2.1 Համապատասխանություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն, ինչպես հրապարակվել է Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից: Հաշվետվությունները պատրաստվել են՝ հիմնվելով այն գնահատման վրա, որ Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է անընդհատության սկզբունքից ելնելով:

2.2 Չափման հիմքեր

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են հաշվեգրման սկզբունքով և սկզբնական արժեքի մեթոդով, բացառությամբ որոշ ֆինանսական գործիքների, որոնք ներկայացված են ապագա դրամական հոսքերի ներկա զեղչված արժեքով և կենսաբանական ակտիվների, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքով՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները:

2.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Ընկերության գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով (եթե այլ բան նշված չէ), քանի որ, ղեկավարության համոզմամբ, այս արժույթն առավել օգտակար է Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

2.4 Գնահատումների և դատողությունների կիրառում

ՖՀՄՄ-ներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որպեսզի Ընկերության ղեկավարությունը կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ կատարի, որոնք ազդեցություն են գործում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների գումարների, ինչպես նաև հաշվետու տարվա եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա: Առավել մեծ դատողություն պահանջող և բարդություն ներկայացնող էական ոլորտները, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատումներն էական են ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 20-ում: Չնայած ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են ղեկավարության կողմից ներկա ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկացված լինելու վրա, այդ հաշվապահական գնահատականները, որպես կանոն, հազվադեպ են համապատասխանում իրական արդյունքներին: Հետևաբար, կատարված ենթադրությունները և դատողությունները համապատասխանաբար կճշգրտվեն այն տարում, որում պայմանները կփոխվեն:

2.5 Նոր և վերանայված ստանդարտների ընդունում

Ընթացիկ տարում Ընկերությունն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2022թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) և ՀՀՄՄԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

Նշված փոփոխությունների բնույթը և ազդեցությունը բացահայտված են ստորև:

Նոր և վերանայված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք կիրառելի են 2022թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար

Ներքոհիշյալ նոր ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2022թ., որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Ստանդարտ	Ստանդարտի կամ մեկնաբանության անունը
ՀՀՄՄ 3	Հղումներ հայեցակարգային հիմունքներին (ՀՀՄՄ 3 փոփոխություններ)
ՀՀՄՄ 16	Մուտքեր նախքան նախատեսված օգտագործումը (ՀՀՄՄ 16 փոփոխություններ)
ՀՀՄՄ 37	Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսումներ (ՀՀՄՄ 37 փոփոխություններ)
ՀՀՄՄ 1, ՀՀՄՄ 9, ՀՀՄՄ 41, ՀՀՄՄ 16	2018-2020թ. ՀՀՄՄ-ների տարեկան բարեփոխումներ (ՀՀՄՄ 1, ՀՀՄՄ 9, ՀՀՄՄ 41, ՀՀՄՄ 16 փոփոխություններ)

Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Ընկերության կողմից

Այս ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից թողարկվել են որոշակի նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք սակայն դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Ընկերության կողմից:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ բոլոր կիրառելի հրապարակումները կներդրվեն Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում սկսած հրապարակման ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող առաջին իսկ ժամանակաշրջանից:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև.

Ստանդարտ	Ստանդարտի կամ մեկնաբանության անունը	Տվյալ ամսաթվին կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար կիրառելի
ՖՀՄՄ 17	Փոփոխություններ Ապահովագրական պայմանագրերում ՖՀՄՄ 17, ներառյալ ՖՀՄՄ 9-ի կիրառումից ժամանակավոր ազատման երկարաձգումը (ՖՀՄՄ 4 փոփոխություններ)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՄ 12	Մեկ գործարքից առաջացող ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՄ 12 փոփոխություններ)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՄ 1	Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ (ՀՀՄՄ 1 փոփոխություն)	1 հունվարի 2024թ.
ՀՀՄՄ 8	Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՄ 8 փոփոխություն)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՄ 1	Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՄ 1 և Գործնական կիրառություն 2)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՄ 1	Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ (ՀՀՄՄ 1 փոփոխություն)	1 հունվարի 2024թ.
ՀՀՄՄ 16	Վարձակալության պարտավորություն Վաճառքի և հետադարձ վարձակալության գործարքի ժամանակ (ՖՀՄՄ 16 փոփոխություն)	1 հունվարի 2024թ.
ՀՀՄՄ 1	Ոչ-ընթացիկ պարտավորություններ պայմանագրերի հետ (ՀՀՄՄ 1 փոփոխություն)	1 հունվարի 2024թ.

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

3.1 Արտարժույթ

Արտարժույթով գործարքներ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Ընկերության համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի կողմից հրապարակված փոխարժեքը. 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 393.57 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 420.06 ՀՀ դրամ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 480.14 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 542.61 ՀՀ դրամ):

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում:

3.2 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը, որոնք ենթակա չեն վերադարձման և ուղղակիորեն վերագրվող ծախսումները: Երբ հիմնական միջոցների միավորը բաղկացած է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Կառուցման ընթացքում գտնվող հիմնական միջոցները, որոնք պահվում են վարձակալության տալու կամ վարչական, կամ դեռևս անորոշ նպատակով, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները, տեղանքի նախապատրաստման, տեղակայման ծախսումները, մասնագիտական վճարները, իսկ որակավորվող ակտիվի դեպքում՝ նաև կապիտալացման ենթակա փոխառության ծախսումները՝ համաձայն Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հիմնական միջոցի՝ որպես առանձին ակտիվ հաշվառվող միավորի բաղկացուցչի փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են դուրս գրված բաղկացուցչի հաշվեկշռային արժեքի հետ: Այլ հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ դրանք ավելացնում են հիմնական միջոցի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները, ներառյալ պահպանման և վերանորոգման ծախսումները, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում կամ ավելացվում է այլ ակտիվի սկզբնական արժեքին՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի՝ իր նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար: Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները

ներկայացված են ստորև.

Շենքեր և շինություններ	- 20 տարի
Մեքենաներ և սարքավորումներ	- 5-15 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	- 8 տարի
Արտադրատնտեսական գույք	- 8 տարի
Համակարգչային տեխնիկա	- 1 տարի

Քանի որ հողի համար հնարավոր չէ որոշել վերջավոր օգտակար ծառայության ժամկետ, համապատասխան հաշվեկշռային արժեքը չի ամորտիզացվում:

3.3 Կենսաբանական ակտիվներ

Կենսաբանական ակտիվները (կիտրոնի ծառեր) սկզբնական ճանաչման պահին և յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ չափվում են իրական արժեքով՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն դեպքի, երբ իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել:

Ընկերության կենսաբանական ակտիվներից ստացվող գյուղատնտեսական արտադրանքը չափվում է բերքահավաքի պահին իրական արժեքով՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները: Նման չափումը հանդիսանում է սկզբնական արժեք այն ամսաթվի դրությամբ, երբ կիրառվում է ՀՀՄՍ 2 «Պաշարներ» ստանդարտը կամ այլ համապատասխան ստանդարտ:

Օգուտները կամ վնասները, որոնք առաջանում են կենսաբանական ակտիվի՝ իրական արժեքով սկզբնական ճանաչման պահին յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին, ներառվում են այն ժամանակաշրջանի արդյունքներում, որում դրանք առաջացել են:

3.4 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Ընկերության կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, որը կազմում է 7 տարի համակարգչային ծրագրի համար:

3.5 Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվները չեն ամորտիզացվում և յուրաքանչյուր տարի ենթարկվում են արժեզրկման ստուգման: Մաշվող ակտիվներն արժեզրկման համար վերանայվում են, երբ իրադարձությունները և հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են այն մասին, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է չվերականգնվել: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարը վաճառքի գուտ գնից և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է նրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստներն անմիջապես

ճանաչվում են որպես ծախս, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Երբ հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ավելացվի մինչև նրա փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ակտիվի ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինի, եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի գծով արժեզրկումից կորուստներ ճանաչված չլինեին: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումն անմիջապես ճանաչվում է որպես եկամուտ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

3.6 Պաշարներ

Պաշարներն այն ակտիվներն են, որոնք պահվում են սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի համար, կամ հումքի, կամ նյութի ձևով՝ արտադրանքի թողարկման կամ ծառայությունների մատուցման ընթացքում օգտագործելու համար: Պահեստամասերը, վթարային սարքավորումները և օժանդակ սարքավորումները նույնպես ճանաչվում են որպես պաշար, եթե դրանք չեն համապատասխանում հիմնական միջոցների սահմանմանը:

Պաշարները հաշվառվում են ինքնարժեքից և իրացման գույք արժեքից նվազագույնով: Իրացման գույք արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ձևավորվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները: Պաշարների ինքնարժեքը հաշվարկվում է՝ օգտագործելով առաջին մուտք՝ առաջին ելք (ԱՄԱԵ) մեթոդը, և ներառում է պաշարների ձեռքբերման, ինչպես նաև դրանք իրենց ներկայիս վիճակին և գտնվելու վայր հասցնելու ծախսերը:

3.7 Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Ընկերությունը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվներն ապաճանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվները բոլոր նշանակալից ռիսկերով ու հատուցումներով փոխանցվում են երրորդ կողմին:

Ֆինանսական պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարվում են, վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և սկզբնական չափումը

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնք չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ և չափվում են գործարքի գնով՝ ՖՀՄՄ 15-ի պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական ակտիվները բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող,
- իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,

- իրական արժեքով չափվող՝ այլ համապարփակ արդյունքի միջոցով:

Ներկայացված ժամանակաշրջաններում Ընկերությունը չունի որպես այլ համապարփակ արդյունքում իրական արժեքով հաշվառվող դասակարգված ֆինանսական ակտիվներ:

Դասակարգումը բնորոշվում է հետևյալ երկու պարագայով.

- Ընկերության՝ ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը,
- ֆինանսական ակտիվի՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի հատկանիշները:

Ֆինանսական ակտիվներին առնչվող ամբողջ եկամուտը և ծախսերը, որոնք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, արտացոլված են ֆինանսական ծախսերում, ֆինանսական եկամուտում կամ այլ ֆինանսական արդյունքներում, բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման, որը արտացոլված է այլ ծախսերում: Ընկերության ֆինանսական ակտիվները, ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ծանոթագրություն 21.2-ում:

Ֆինանսական ակտիվների հետագա չափումը

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, եթե ակտիվները բավարարում են հետևյալ պայմաններին (և դասակարգված չեն որպես իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով).

- դրանք պահվում են այն բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ֆինանսական ակտիվները և հավաքագրել դրանց հետ կապված պայմանագրային դրամական հոսքերը,
- ֆինանսական ակտիվների պայմանագրային պայմաններն առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Սկզբնական ճանաչումից հետո այս ակտիվները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն դեպքերում, երբ գեղջման ազդեցությունը աննշան է, գեղջում չի կատարվում: Ֆինանսական գործիքների այս կատեգորիայում են դասակարգվում Ընկերության դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, առևտրային դեբիտորական պարտքերը և այլ դեբիտորական պարտքերի մեծամասնությունը:

Ֆինանսական ակտիվներ՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են «հավաքագրման համար պահվող» կամ «հավաքագրման և վաճառքի համար պահվող» բիզնես մոդելներից տարբեր մոդելի շրջանակներում, դասակարգվում են որպես իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: հետագայում, անկախ բիզնես մոդելից, բոլոր այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց պայմանագրային դրամական հոսքերը չեն հանդիսանում միայն մայր գումարի և հաշվարկված տոկոսի մարում, հաշվառվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Բոլոր ածանցյալ ֆինանսական գործիքները դասակարգվում են այս կատեգորիայում, բացառությամբ հեջավորման գործիքների, որոնց համար գործում են հեջավորման հաշվառմանը ներկայացվող պահանջները:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Սպասվող պարտքային կորուստները ճանաչելու համար ՖՀՄՄ 9-ում արժեզրկմանը ներկայացված պահանջներում օգտագործվում է ապագային առնչվող տեղեկատվություն՝ «Սպասվող պարտքային կորուստների մոդելը»: ՖՀՄՄ 9-ի պահանջների շրջանակներում

ընդգրկվող գործիքները ներառում են տրված վարկերը և փոխառային տիպի այլ ֆինանսական ակտիվները, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ արդյունքում, առևտրային դեբիտորական պարտքերը, պայմանագրային ակտիվները որոնք ճանաչվել և չափվել են ՖՀՄՄ 15-ի համաձայն և վարկային պարտավորությունները և որոշ ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը (թողարկողի համար), որոնք չեն չափվում իրական արժեքով՝ շահույթում կամ վնասում:

Պարտքային կորուստների ճանաչումը այլևս կախված չէ Ընկերության՝ պարտքային կորուստը բնորոշող իրադարձության սկզբնական բացահայտումից: Փոխարենը, պարտքային ռիսկը գնահատելիս և սպասվող պարտքային կորուստները չափելիս Ընկերությունը դիտարկում է տեղեկատվության ավելի ընդլայնված զանգված՝ ներառյալ անցյալ իրադարձությունները, ընթացիկ պայմանները, խելամիտ և հիմնավորված կանխատեսումները, որոնք ազդեցություն ունեն գործիքի ապագա դրամական հոսքերի ակնկալվող հավաքագրելիության վրա:

Առաջընթաց գնահատման մոտեցումը կիրառելիս առանձնացվում են հետևյալները.

- ֆինանսական գործիքներ, որոնց պարտքային որակները սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չեն վատթարացել կամ ունեն ցածր պարտքային ռիսկ («Փուլ 1») և
- ֆինանսական գործիքներ, որոնց պարտքային որակները սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն վատթարացել են և որոնց պարտքային ռիսկը ցածր չէ («Փուլ 2»):

«Փուլ 3»-ը ընդգրկում է այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց մասով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ ապացույցներ:

Առաջին դասի ակտիվների համար ճանաչվում են «12-ամսյա սպասվող պարտքային կորուստները», մինչդեռ «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում սպասվող պարտքային կորուստները» ճանաչվում են երկրորդ դասի ակտիվների համար: Սպասվող պարտքային կորուստների չափումը որոշվում է ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամկետի պարտքային կորուստների հավանականության միջին կշռված գնահատումով:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր և պայմանագրային ակտիվներ

Ընկերությունը հաշվառում է առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը և պայմանագրային ակտիվները օգտվելով պարզեցված մոտեցումից և կորստի գծով պահուստը ձևակերպում է որպես գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում սպասվող պարտքային կորուստներ: Դրանք իրենցից ներկայացնում են պայմանագրային դրամական հոսքերի սպասվող դադարեցումները՝ հաշվի առնելով ֆինանսական ակտիվի գործողության ժամկետի ամբողջ ընթացքում ցանկացած պահի չմարվելու հնարավորությունը: Սպասվող պարտքային կորուստները հաշվարկելիս Ընկերությունը օգտագործում է պահուստի մատրիցան՝ ելնելով պատմական փորձից, արտաքին ցուցանիշներից և ապագային առնչվող տեղեկատվությունից:

Ընկերությունը գնահատում է առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկումը հավաքական հիմունքով, քանի որ դրանք ունեն պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնորոշումներ, դրանք խմբավորվել են՝ ելնելով ժամկետանց օրերից: ՖՀՄՄ 9-ի՝ արժեզրկմանը ներկայացվող պահանջների կիրառման մանրամասն վերլուծությունն արտացոլված է ծանոթագրություն 7-ում:

Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը

Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են վարկերը և փոխառությունները, առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը: Ընկերության

ֆինանսական պարտավորությունները, ըստ կատեգորիաների, ներկայացված են ծանոթագրություն 21.2-ում:

Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերը և փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ առանց գործարքային ծախսերի: Իրական արժեքի և նոմինալ արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ փոխառությունը ստացվել է սեփականատերերից: Այս դեպքում իրական և նոմինալ արժեքների միջև տարբերությունը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես լրացուցիչ կապիտալ: Սկզբնական ճանաչումից հետո վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ այս արժեքի և մարման արժեքի միջև տարբերությունը փոխառության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով: Տոկոսավճարները և փոխառությունների հետ կապված այլ ծախսերը ծախսագրվում են կատարմանը զուգահեռ՝ որպես ֆինանսական ծախսերի մի մաս, բացի որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանն ուղղակիորեն վերագրվող փոխառության ծախսումներից, որոնք կապիտալացվում են որպես այդ ակտիվի արժեքի մաս:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը ճանաչվում են իրական արժեքով, հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

3.8 Սեփական կապիտալ

Ընկերության կողմից թողարկվող կապիտալի գործիքները հաշվառվում են անվանական արժեքով:

Կանոնադրական կապիտալն իրենից ներկայացնում է թողարկված բաժնեմասերի անվանական արժեքը:

Կուտակված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը:

Սեփականատերերի հետ իրականացված բոլոր գործարքները գրանցվում են առանձին՝ սեփական կապիտալում:

Շահաբաժինները ճանաչվում են որպես պարտավորություն այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվում են:

3.9 Շահութահարկ

Ընթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ ըստ էության գործող հարկային դրույքաչափերով՝ հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի հաշվարկման ժամանակ օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար: Հետաձգված հարկային ակտիվները պետք է ճանաչվեն բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը: Այսպիսի հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չեն ճանաչվում, եթե ժամանակավոր տարբերությունն առաջանում է գուղվիլի սկզբնական

ճանաչումից կամ այլ ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքում, որը գործարքի պահին չի ազդում ո՛չ հաշվապահական շահույթի, ո՛չ էլ հարկվող շահույթի վրա (բացի ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներից):

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ Ընկերությունը կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնց կիրառման մեջ լինելն ակնկալվում է ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումն արտացոլում է հարկային հետևանքները, որոնք երևան են գալու կախված այն եղանակից, որով Ընկերությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

3.10 Հատուցումներ աշխատակիցներին

Կարճաժամկետ հատուցումներն աշխատակիցներին այն հատուցումներն են, որոնք ենթակա են մարման ամբողջությամբ տարեկան այն հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում, որում աշխատակիցները մատուցել են համապատասխան ծառայությունները: Դրանք ներառում են՝

- (ա) աշխատավարձերը և պարգևավճարները,
- (բ) վճարովի տարեկան արձակուրդները և անաշխատունակության հետ կապված վճարովի արձակուրդները,

Վճարովի բացակայություններ

Վճարովի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են հետևյալ կերպ.

- (ա) կուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքներն ապագա վճարովի բացակայությունների նկատմամբ,
- (բ) չկուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում:

Պարգևավճարներ

Պարգևավճարների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են միայն այն ժամանակ, երբ Ընկերությունն ունի այդպիսի վճարումներ կատարելու ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և պարտականությունը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ներկա պարտականություն գոյություն ունի այն և միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունը վճարում չկատարելու ոչ մի իրատեսական այլընտրանք չունի:

3.11 Հասույթ

Հասույթը ձևավորվում է հիմնականում ապակե տարաների վաճառքից և ծառայությունների մատուցումից:

Որոշելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է ճանաչել հասույթ, թե ոչ, Ընկերությունն առաջնորդվում է 5-քայլի գործընթացով.

- 1 Բացահայտել հաճախորդի հետ պայմանագիրը
- 2 Բացահայտել կատարման պարտականությունները
- 3 Որոշել գործարքի գինը
- 4 Բաշխել գործարքի գինը կատարման պարտականությունների միջև
- 5 Ճանաչել հասույթը, երբ կատարման պարտականությունները բավարարված են

Հասույթը ճանաչվում է կամ ժամանակի մեջ որևէ պահին կամ ժամանակի ընթացքում, երբ Ընկերությունը բավարարում է կատարման իր պարտականությունը՝ հաճախորդին փոխանցելով խոստացված ապրանքը կամ ծառայությունը:

Ընկերությունը ճանաչում է դեռևս չբավարարված կատարման պարտականությունների համար ստացված հատուցման դիմաց պայմանագրային պարտավորությունները և արտացոլում է այդ գումարները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես հաճախորդներից ստացված կանխավճարներ (տես՝ ծանոթագրություն 11): Նման ձևով, եթե Ընկերությունը բավարարում է կատարման պարտականությունը միջև հատուցման ստանալը, Ընկերությունը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչում է կամ պայմանագրային ակտիվ, կամ դեբիտորական պարտք՝ կախված նրանից, թե արդյոք հատուցման ժամկետը լրանալուց առաջ անհրաժեշտ է միայն որոշակի ժամանակ, թե այլ լրացուցիչ պայման:

4 Հիմնական միջոցներ

Հազար դրամ

	Հող, շենքեր, շինություններ	Մեքենա- սարքավորումներ	Տրանսպորտա- յին միջոցներ	Արտադրա- տնտեսական և այլ գույք	Անավարտ շինարա- րություն	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>						
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,266,053	9,853,805	566,891	23,149	-	11,709,898
Ավելացում	5,805	650,276	12,803	40,397	659,437	1,368,718
Օտարում	-	(879,593)	(86,869)	-	-	(966,462)
Ներքին շարժ	67,772	591,665	-	-	(659,437)	-
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,339,630	10,216,153	492,825	63,546	-	12,112,154
Ավելացում	40,707	1,168,904	10,062	7,837	2,352	1,229,862
Օտարում	-	(603,462)	(131,236)	(3,144)	(2,352)	(740,194)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,380,337	10,781,595	371,651	68,239	-	12,601,822
<i>Կուտակված մաշվածություն և արժեզրկում</i>						
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	419,985	7,554,686	524,488	21,148	-	8,520,307
Տարվա հաշվարկ	34,644	694,245	7,336	4,127	-	740,352
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	-	(654,175)	(78,199)	-	-	(732,374)
Արժեզրկումից կորուստ	-	7,864	-	-	-	7,864
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	454,629	7,602,620	453,625	25,275	-	8,536,149
Տարվա հաշվարկ	38,115	745,254	6,932	9,265	-	799,566
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	-	(538,570)	(131,236)	(3,144)	-	(672,950)
Արժեզրկումից կորուստ	-	26,249	-	-	-	26,249
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	492,744	7,835,553	329,321	31,396	-	8,689,014
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>						
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	885,001	2,613,533	39,200	38,271	-	3,576,005
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	887,593	2,946,042	42,330	36,843	-	3,912,808

Բանկային վարկերը և փոխառություններն ապահովելու նպատակով Հնկերությունը գրավադրել է հիմնական միջոցներ, որոնց հաշվեկշռային արժեքը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 2,919,345 հազար դրամ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2,676,699 հազար դրամ) (տե՛ս ծանոթագրություն 10):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3,248,610 հազար դրամ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 3,217,738 հազար դրամ) սկզբնական արժեք ունեցող հիմնական միջոցները հաշվառվել են զրո հաշվեկշռային արժեքով:

Ժամանակավորապես շահագործման մեջ չգտնվող հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 23,246 հազար դրամ (2021թ.՝ 56,985 հազար դրամ): Այս միավորների գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Մաշվածության գծով ծախսը բաշխվել է հետևյալ կերպով.

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Վաճառքի ինքնարժեք	657,287	638,236
Կապիտալացված պաշարների սկզբնական արժեք	123,893	80,556
Իրացման և շուկայավարման ծախսեր	12,574	12,453
Վարչական ծախսեր	5,812	9,107
	<u>799,566</u>	<u>740,352</u>

5 Հետաձգված հարկեր

Հետաձգված հարկերի շարժը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ

	2022թ.	2021թ.
Տարեսկզբի մնացորդ	143,155	177,734
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված ծախս/(փոխհատուցում) (տե՛ս ծանոթ. 19)	21,455	(34,579)
Տարեվերջի մնացորդ	<u>164,610</u>	<u>143,155</u>

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ

	2022թ. հունվարի 1	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	2022թ. դեկտեմբերի 31
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>			
Հիմնական միջոցներ	31,760	21,716	53,476
Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվներ ձեռքբերելու համար	1,985	(328)	1,657
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	61,596	(9,761)	51,835
Պաշարներ	6,823	(3,137)	3,686
Վարկեր և փոխառություններ	769	(551)	218
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	40,366	13,479	53,845
	<u>143,299</u>	<u>21,418</u>	<u>164,717</u>

*Հետաձգված հարկային
պարտավորություններ*

Կենսաբանական ակտիվներ	144	(37)	107
	144	(37)	107
Զուտ արդյունք-հետաձգված հարկային ակտիվներ	143,155	21,455	164,610

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ

	2021թ. հունվարի 1	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	2021թ. դեկտեմբերի 31
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>			
Հիմնական միջոցներ	30,342	1,418	31,760
Կանխավճարներ՝ ոչ ընթացիկ ակտիվների ձեռքբերման համար	1,985	-	1,985
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	82,120	(20,524)	61,596
Պաշարներ	9,642	(2,819)	6,823
Վարկեր և փոխառություններ	1,483	(714)	769
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	52,341	(11,975)	40,366
	177,913	(34,614)	143,299
<i>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ</i>			
Կենսաբանական ակտիվներ	179	(35)	144
	179	(35)	144
Զուտ արդյունք-հետաձգված հարկային ակտիվներ	177,734	(34,579)	143,155

6 Պաշարներ

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հումք	1,884,207	2,139,655
Անավարտ արտադրանք	45,830	48,053
Պատրաստի արտադրանք	905,161	685,331
	2,835,198	2,873,039

Տարվա ընթացքում ծախս ճանաչված պաշարների գումարը կազմում է 17,060,109 հազար դրամ (2021թ.՝ 10,422,657 հազար դրամ): Պարտավորություններն ապահովելու համար Ընկերությունը չունի գրավադրված պաշարներ:

7 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	1,493,786	2,056,337
Այլ	47	47
	<u>1,493,833</u>	<u>2,056,384</u>
Կասկածելի դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	(282,747)	(337,198)
Զուտ առևտրային դեբիտորական պարտքեր	<u>1,211,086</u>	<u>1,719,186</u>
Տրված կանխավճարներ	160,631	115,437
Կանխավճարների պահուստ	(5,226)	(5,000)
Զուտ կանխավճարներ	<u>155,405</u>	<u>110,437</u>
Պետական բյուջեից դեբիտորական պարտքեր	7,620	7,063
Ընդամենը առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր, զուտ	<u>1,374,111</u>	<u>1,836,686</u>

Բոլոր գումարները կարճաժամկետ են: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի զուտ հաշվեկշռային արժեքը համարվում է իրական արժեքի խելամիտ գնահատում:

Տրված կանխավճարները հիմնականում ներկայացնում են արտասահմանյան մատակարարներին տարբեր պաշարների ձեռքբերման համար վճարված գումարները:

Ապրանքների վաճառքից առաջացած առևտրային դեբիտորական պարտքի միջին տևողությունը կազմում է 61 օր (2021թ.՝ 60 օր): Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

Ղեկավարությունը հավատացած է, որ պետական բյուջեից դեբիտորական պարտքերն ամբողջովին ենթակա են վերականգնման:

Ընկերության բոլոր առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը վերանայվել են արժեզրկման հայտանիշների առկայության ստուգման համար:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով սպասվող պարտքային կորուստների համար պահուստի շարժը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ

	2022թ.	2021թ.
Տարեսկզբի մնացորդ	337,198	450,887
Պահուստի հակադարձում (տե՛ս ծանոթ. 14)	(54,451)	(113,689)
Տարեվերջի մնացորդ	<u>282,747</u>	<u>337,198</u>

22 (բ) ծանոթագրությունում ներկայացված են պարտքային ռիսկի և ակնկալվող պարտքային ռիսկի վերլուծության վերաբերյալ բացահայտումները: Արժեզրկման պահուստի ընթացիկ և համադրելի գումարները հաշվարկելիս կիրառվել է ՖՀՄՄ 9-ի՝ ակնկալվող կորուստների մոդելը: Տե՛ս ծանոթագրություն 22 (ա)՝ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժույթների բացահայտման համար:

8 Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ միջոցներ	595	2,622
Բանկային հաշիվներ	1,073,071	1,194,633
	<u>1,073,666</u>	<u>1,197,255</u>

Տե՛ս ծանոթագրություն 22՝ բանկում մնացորդների արժույթների բացահայտման համար:

9 Կապիտալ և պահուստներ

9.1 Կանոնադրական կապիտալ

Բաժնեմասերի քանակը, եթե այլ բան նշված չէ

	Սովորական բաժնեմասեր 2022թ.	Սովորական բաժնեմասեր 2021թ.
Հայտարարված բաժնեմասեր	<u>70,270</u>	<u>70,270</u>
Սովորական բաժնեմասերի քանակը, յուրաքանչյուրը՝ 70,270 հազար դրամ	<u>1</u>	<u>1</u>

Ընկերությունն ունի սովորական բաժնեմասերի մեկ դաս, որը հաստատուն եկամտի նկատմամբ իրավունք չունի:

9.2 Լրացուցիչ կապիտալ

Ընկերության սեփականատերերից ստացված անտոկոս փոխառությունների իրական և անվանական արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է որպես «Լրացուցիչ կապիտալ»՝ սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունում: Այս փոխառությունները զեղչվել են 12% տոկոսադրույքով (տես՝ ծանոթագրություն 10):

10 Վարկեր և փոխառություններ

Հազար դրամ

	Ընթացիկ		Ոչ ընթացիկ	
	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ապահովված բանկային վարկեր	991,875	672,131	-	1,194,062
Կապակցված կողմերից չապահովված փոխառություններ	409,391	-	-	437,275
	<u>1,401,266</u>	<u>672,131</u>	<u>-</u>	<u>1,631,337</u>

Վարկերն ու փոխառություններն ապահովված են 2,919,345 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեք ունեցող հիմնական միջոցներով (2021թ.՝ 2,676,999 հազար դրամ) (տե՛ս ծանոթագրություն 4):

Ընկերության և Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկի (ՎԶԵԲ) միջև 2009թ. դեկտեմբերի 23-ին կնքած վարկային պայմանագրի համաձայն՝ Ընկերությունը ստացել է վարկ, որի մնացորդը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 2,482,321 ԱՄՆ դոլար (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 3,722,321 ԱՄՆ դոլար): 2022թ. վարկի միջին արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմել է տարեկան 6.85% (2021թ.՝ 6.85%), վարկը տրամադրվել է մինչև 2023թ. դեկտեմբերի 31-ը մարման ժամկետով: 2020թ. հուլիսի 30-ին կնքված համաձայնագրով կատարվել է փոփոխություն վարկի մարման ժամանակացույցում, ըստ որի 2020թ. ընթացքում նախատեսված մայր գումարների վճարումները ենթակա են վճարման մինչև 2023թ. դեկտեմբերի 15-ը:

Ընկերության և «Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ միջև 2020թ. մայիսի 7-ին կնքված գլխավոր վարկային պայմանագրի համաձայն՝ բանկը Ընկերությանը տրամադրել է մինչև 10,000,000 հազար դրամ սահմանաչափով վարկերի, վարկային գծերի իրավունք մինչև 2040թ. մայիսի 7-ը ժամկետով:

Ընթացիկ վարկերի և փոխառությունների իրական արժեքը հավասար է դրանց հաշվեկշռային արժեքին, քանի որ գեղչման ազդեցությունն էական չէ:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընդամենը հաշվեգրված տոկոսը կազմում է 149,451 հազար դրամ (2021թ.՝ 203,294 հազար դրամ): 2022թ. և 2021թ. փոխառության ծախսումները չեն կապիտալացվել որևէ որակավորվող ակտիվի սկզբնական արժեքին:

Ընկերությունն իր միակ սեփականատեր Մելիք Մանուկյանից ստացել է անտոկոս փոխառություններ՝ մինչև 2023թ. դեկտեմբերի 31-ը մարման ժամկետով: Ընկերությունը գնահատել է կապակցված կողմից ստացված անտոկոս վարկի իրական արժեքը՝ գեղչելով դրամական միջոցների հոսքերը 12% միջին շուկայական տոկոսադրույքով: Իրական արժեքի և անվանական արժեքի տարբերությունը կրեդիտագրվել է սեփական կապիտալին՝ (հանելով համապատասխան հետաձգված հարկերը) «Լրացուցիչ կապիտալ» հոդվածում:

Կապակցված կողմերից ստացված փոխառությունների իրական արժեքների փոփոխությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ

	2022թ.	2021թ.
Տարվա սկիզբ	437,275	426,012
Տարվա շարժ, գուտ	(90,000)	(50,000)
Զեղչման հակադարձում (տե՛ս ծանոթ. 17)	62,116	61,263
Տարվա վերջ	409,391	437,275

Այս փոխառությունների անվանական արժեքը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ

	2022թ.	2021թ.
Մելիք Մանուկյան	458,518	598,518

Տե՛ս ծանոթագրություն 22՝ վարկերի և փոխառությունների արժույթների բացահայտման համար: Ընկերության տոկոսային և արտարժույթային ռիսկերի մասին ավելի մանրամասն տեղեկատվություն ներկայացված է ծանոթագրություն 22-ում:

Անվանում	Մայր գումարը՝ ստացման արժույթով	Արժույթ	Ստացման ամսաթիվ	Մարման ամսաթիվ	Պայմանագրային տոկոսադրույք (%)	Մնացորդ				2022թ. տոկոսային ծախս	2021թ. տոկոսային ծախս
						2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
						Մայր գումար	Տոկոս	Մայր գումար	Տոկոս		
Վարկեր											
ՎԶԵԲ	8,726,000	ԱՄՆ դոլար	23.12.09թ.	15.12.23թ.	5%+Libor	976,634	15,241	1,789,436	27,798	87,334	142,032
«Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ	235,000,000	դրամ	08.05.20թ.	06.05.22թ.	11.38%	-	-	48,959	-	-	-
						976,634	15,241	1,838,395	27,798	87,334	142,032
Փոխառություններ կապակցված կողմերից											
Մեկիք Մանուկյան	669,518,000	դրամ	05.01.02թ.	31.12.23թ.	0%	347,274	62,117	376,012	61,263	62,117	61,262
						347,274	62,117	376,012	61,263	62,117	61,262
						1,323,908	77,358	2,214,407	89,061	149,451	203,294

11 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	297,636	407,187
Հաճախորդներից կանխավճարներ	249,661	213,229
Պետական բյուջեին կրեդիտորական պարտքեր	97,336	48,909
Հատուցումներ աշխատակիցներին	332,348	313,392
	<u>976,981</u>	<u>982,717</u>

Ապրանքների ձեռքբերման գծով առաջացած պարտավորությունների մարման միջին տևողությունը կազմում է 11 օր (2021թ.՝ 14 օր): Առևտրային կրեդիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում: Ընկերությունն ունի ֆինանսական ռիսկի կառավարման քաղաքականություններ, որոնք ապահովում են բոլոր պարտավորությունների ժամանակին կատարում:

Ընկերության արտարժույթային ռիսկի մասին ավելի մանրամասն տեղեկատվություն ներկայացված է ծանոթագրություն 22-ում:

12 Հասույթ

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ապակե տարաների իրացում	11,661,091	12,267,817
Ծառայությունների մատուցում	120,544	74,505
	<u>11,781,635</u>	<u>12,342,322</u>

13 Վաճառքի ինքնարժեք

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Օգտագործված նյութերի արժեք	5,715,507	5,675,592
Կոմունալ վերադիր ծախսեր	2,046,829	2,220,622
Հատուցումներ աշխատակիցներին	1,916,015	1,852,640
Մաշվածություն	658,187	639,136
Այլ	1,012	6,702
	<u>10,337,550</u>	<u>10,394,692</u>

14 Այլ եկամուտ

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հիմնական միջոցների վաճառքից օգուտ	116,044	19,829
Կասկածելի դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստի հակադարձումից եկամուտ (տե'ս ծանոթ. 7)	54,451	113,689
Պաշարների վաճառքից օգուտ	3,250	182
Այլ եկամուտ	84,370	28,551
	<u>258,115</u>	<u>162,251</u>

15 Իրացման և շուկայավարման ծախսեր

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Առաքման ծախսեր	317,863	439,499
Հատուցումներ աշխատակիցներին	21,664	9,502
Վառելիքի ծախս	15,010	11,302
Մաշվածություն	12,574	12,453
Այլ	23,313	28,730
	<u>390,424</u>	<u>501,486</u>

16 Վարչական ծախսեր

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հատուցումներ աշխատակիցներին	494,158	480,820
Բանկային ծառայություններ և ապահովագրություն	32,121	35,954
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	5,992	9,287
Փոստի և հեռահաղորդակցության ծախսեր	5,947	5,574
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	325	136
Վառելիքի ծախս	8,692	9,250
Այլ	26,939	29,419
	<u>574,174</u>	<u>570,440</u>

17 Ֆինանսական եկամուտ և ծախսեր

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Բանկային վարկերի գծով տոկոսային ծախսեր	(87,335)	(142,031)
Փոխառությունների գեղչման հակադարձում	(62,116)	(61,263)
<i>Ընդամենը ֆինանսական ծախսեր</i>	<i>(149,451)</i>	<i>(203,294)</i>
Բանկային ավանդների և մնացորդների գծով տոկոսային եկամուտներ	15,018	9,710
<i>Ընդամենը ֆինանսական եկամուտ</i>	<i>15,018</i>	<i>9,710</i>
Զուտ ֆինանսական ծախսեր	(134,433)	(193,584)

18 Այլ ֆինանսական արդյունքներ

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
<i>Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ/(վնաս)</i>		
Դեբիտորական պարտքեր	(154,413)	(96,684)
Վարկեր և փոխառություններ	262,924	189,005
Բանկային մնացորդներ	(22,363)	(22,917)
Ֆինանսական պարտավորություններ՝ չափվող ամորտիզացված արժեքով	10,545	15,063
	<u>96,693</u>	<u>84,467</u>

19 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ընթացիկ հարկ	131,102	147,254
Հետաձգված հարկ (տե՛ս ծանոթագրություն 5)	(21,455)	34,579
	<u>109,647</u>	<u>181,833</u>

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրումը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյու- նավետ հարկա- յին դրույքա- չափ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյու- նավետ հարկա- յին դրույքա- չափ
Շահույթ մինչև հարկումը (համաձայն ՀՀՄՄ)	665,868		878,566	
Շահութահարկ՝ 18% դրույքաչափով (2021թ.՝ 18%) (Չհարկվող եկամուտ)/չնվազեցվող ծախսեր, գուտ	119,856	18.0	158,142	18.0
Ընթացիկ տարում ճանաչված՝ նախորդ տարվա ընթացիկ հարկին վերաբերող ճշգրտումներ	(10,209)	(1.5)	14,424	1.6
	-	-	9,267	1.1
Շահութահարկի գծով ծախս	109,647	16.5	181,833	20.7

20 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի, ինչպես նաև այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք տվյալ հանգամանքներում համարվում են ընդունելի:

20.1 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ

Ընկերությունն իրականացնում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Այդ հաշվապահական գնահատականները կարող են չհամապատասխանել իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնց գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներ

Ղեկավարությունը գնահատել է կադապարների օգտակար ծառայության ժամկետը: Կադապարների օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատելիս, ղեկավարությունը հաշվի է առել հետևյալ գործոնները՝ արտադրված շշերի քանակը, սարքերի տեղադրման քանակը և պահպանման պայմանները: Այս ակտիվների իրական օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատվում է 3-ից 7 տարի:

Պաշարներ

Ղեկավարությունը գնահատում է պաշարների գուտ իրացման արժեքը՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ հասանելի ամենավստահելի ապացույցները: Այս պաշարների ապագա իրացման վրա կարող են ազդեցություն ունենալ ապագա տեխնոլոգիաները կամ շուկայով առաջնորդվող այլ փոփոխությունները, ինչը կարող է նվազեցնել ապագա վաճառքի գները:

Մասնակցից ստացված փոխառությունների իրական արժեք

Ինչպես բացահայտված է ծանոթագրություն 10-ում՝ Ընկերության կողմից ստացված փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ հաշվի առնելով գործարքային ծախսերը: Հիմնադիրներից ստացված անտոկոս վարկերի իրական արժեքը որոշվել է՝ զեղչելով այդ վարկերի անվանական արժեքը, օգտագործելով գնահատված 12% միջին տոկոսադրույք: Ընկերության ղեկավարությունը հավատացած է, որ այս տոկոսադրույքը հիմնված է նկատելի շուկայական տոկոսադրույքերի վրա: Մասնակցից ստացված փոխառությունների իրական և անվանական արժեքների տարբերությունը ճանաչվել է սեփական կապիտալում (հանած հետաձգված հարկ), որպես «լրացուցիչ կապիտալ»:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով սպասվող պարտքային կորուստների համար պահուստ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով սպասվող պարտքային կորուստների համար պահուստ ստեղծել է պահուստ՝ 337,198 հազար դրամ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 450,887 հազար դրամ): Պահուստի գումարը որոշվել է ելնելով համապատասխան դեբիտորական պարտքերի սպասվող կորստի մեծությունից: Եթե ժամկետանց դեբիտորական պարտքերի փաստացի փոխհատուցումը տարբերվում է գնահատված փոխհատուցումից, ապա առևտրային դեբիտորական պարտքի մնացորդը կարող է տարբեր լինել:

21 Ֆինանսական գործիքներ

21.1 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական ակտիվի և ֆինանսական պարտավորության յուրաքանչյուր դասի համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են ծանոթագրություն 3-ում:

21.2 Ֆինանսական գործիքների կատեգորիաները

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ստորև.

Ֆինանսական ակտիվներ

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով</i>		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,211,086	1,719,186
Ժամկետային ավանդներ	258,232	-
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,073,666	1,197,255
	<u>2,542,984</u>	<u>2,916,441</u>

Ֆինանսական պարտավորություններ

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ամորտիզացված արժեքով պահվող ֆինանսական պարտավորություններ		
Վարկեր և փոխառություններ	1,401,266	2,303,468
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	629,984	720,579
	<u>2,031,250</u>	<u>3,024,047</u>

22 Ֆինանսական ռիսկի կառավարման ուղղություններ

Ֆինանսական գործիքների հետ կապված՝ Ընկերությունը ենթարկվում է զանազան ռիսկերի: Այս ռիսկերն են շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկը:

Ընկերությունը չի ներգրավված սպեկուլյատիվ նպատակներով ֆինանսական ակտիվների ակտիվ առքուվաճառքի գործարքներում, ինչպես նաև չի թողարկում օպցիոններ: Առավել էական ֆինանսական ռիսկերը, որոնց Ընկերությունը կարող է ենթարկվել, նկարագրված են ստորև:

Ֆինանսական ռիսկի գործոններ

ա) Շուկայական ռիսկ

Ֆինանսական գործիքների օգտագործման ընթացքում Ընկերությունը ենթարկվում է շուկայական ռիսկի, հատկապես՝ արտարժույթային ռիսկի և տոկոսադրույքային ռիսկի, որոնք բխում են ինչպես գործառնական, այնպես էլ ներդրումային գործունեությունից:

Արտարժույթային ռիսկ

Ընկերությունը գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը:

Ընկերության գործարքների հիմնական մասն իրականացվում է հայկական դրամով: Արտարժույթի փոխարժեքային տատանումներից կախվածությունն առաջանում է Ընկերության՝ արտերկրյա վաճառքներից և ձեռքբերումներից, որոնք, ի սկզբանե, արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով և եվրոյով: Բացի այդ Ընկերությունն ունի ԱՄՆ դոլարով վարկ, որն օգտագործվել է հիմնական միջոցների կառուցումը ֆինանսավորելու համար:

Արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնք Ընկերությանը ենթարկվում են արտարժույթային ռիսկի, նկարագրված են ստորև: Արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են հիմնական ղեկավար անձնակազմին տրամադրված տվյալները, որոնք արտահայտված են հայկական դրամով՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի ամսաթվի փոխարժեքով:

Հոդված

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ
Ֆինանսական ակտիվներ			
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	809,074	54,812	1,626
Ժամկետային ավանդներ	258,232	-	-
Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	469,280	-	-

	1,536,586	54,812	1,626
Ֆինանսական պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	976,967	-	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	111,755	126,652	-
	1,088,722	126,652	-
Զուտ արդյունք	447,864	(71,840)	1,626

Հոդված

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ
Ֆինանսական ակտիվներ			
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	778,949	11,228	-
Մնացորդներ դրամարկդում և բանկերում	738,515	25,232	-
	1,517,464	36,460	-
Ֆինանսական պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	1,974,704	-	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	107,731	13,439	-
	2,082,435	13,439	-
Զուտ արդյունք	(564,971)	23,021	-

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է Ընկերության զգայունությունը՝ ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ դրամի 10% (2021թ.՝ 10%) աճին/նվազմանը: 10%-ը (2021թ.՝ 10%) դեկավարության կողմից գնահատված փոխարժեքի հավանական փոփոխությունն է: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների մնացորդները և ժամանակաշրջանի վերջում ճշգրտում է դրանց փոխարկումը՝ փոփոխելով փոխարժեքը 10%-ով (2021թ.՝ 10%):

Դրամի արժեզրկումը ԱՄՆ դոլարի և եվրոյի նկատմամբ 10%-ով (2021թ.՝ 10%) կունենա հետևյալ ազդեցությունը:

	ԱՄՆ դոլարի ազդեցություն		Եվրոյի ազդեցություն	
	2021թ.	2021թ.	2021թ.	2021թ.
Շահույթ կամ վնաս	44,786	(56,497)	(7,184)	2,302
	44,786	(56,497)	(7,184)	2,302

Արտարժույթի փոխարժեքի տատանման ազդեցությունը տարվա ընթացքում փոփոխվում է՝ կախված արտերկրյա գործարքների ծավալից: Այդուհանդերձ, վերը ներկայացված վերլուծությունը կարելի է համարել Ընկերության՝ արտարժույթային ռիսկին ենթարկվածության արտացոլումը:

Տոկոսադրույքային ռիսկ

Ընկերությունը ենթարկվում է տոկոսադրույքային ռիսկի, քանի որ ունի հաստատուն և լողացող տոկոսադրույքներով փոխառու միջոցներ: Ընկերությունն այս ռիսկը կառավարում է՝ ապահովելով համապատասխան չափի լողացող տոկոսադրույքով փոխառու միջոցներ:

Ստորև ներկայացված զգայունության վերլուծությունն իրականացվել է տոկոսադրույքի 3%-ի փոփոխության համար: 3%-ը դեկավարության կողմից գնահատված տոկոսադրույքի հավանական փոփոխությունն է:

Եթե տոկոսադրույքը լիներ 3% բարձր/ցածր, իսկ մյուս փոփոխականները մնային հաստատուն, ապա Ընկերության 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթը կնվազեր/կաճեր 4,484 հազար դրամով (2021թ.՝ կնվազեր/կաճեր 6,099 հազար դրամով),

բ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Ընկերությունը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել: Ընկերության պարտքային ռիսկն առաջանում է ֆինանսական ակտիվներից՝ ներառյալ բանկերում պահվող դրամական միջոցները և առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը:

Պարտքային ռիսկը կառավարվում է խմբային հիմունքով՝ ելնելով Ընկերության պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունից և ընթացակարգերից:

Բանկերում պահվող դրամական միջոցների մնացորդների և ժամկետային ավանդների մասով պարտքային ռիսկը կառավարվում է դրամական միջոցները տարբեր բարձր վարկանիշ ունեցող առևտրային բանկերում պահելու միջոցով:

Ընկերությունը շարունակաբար հսկում է հաճախորդների պարտքի հատկանիշները՝ ելնելով պարտքի վարկանիշային քարտից: Եթե հնարավոր է, օգտագործվում են նաև հաճախորդների վերաբերյալ արտաքին վարկանիշներ կամ հաշվետվություններ: Ընկերության քաղաքականությունն է համագործակցել միայն վճարունակ գործընկերների հետ: Պարտքերի վերադարձելիության միջին ժամկետը կազմում է 46 օր (2021թ.՝ 61 օր): Ընթացիկ պարտքային ռիսկը կառավարվում է պարբերական ժամկետային վերլուծություններ կատարելու միջոցով՝ համատեղելով յուրաքանչյուր հաճախորդի համար դեբիտորական պարտքի սահմանաչափի որոշմամբ:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերը ներառում են մեծ քանակությամբ հաճախորդներ՝ տարբեր արդյունաբերական և աշխարհագրական գոտիներում: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար Ընկերությունը գրավ չի վերցնում:

Առևտրային դեբիտորական պարտքեր

Ընկերությունը առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար կիրառում է ՖՀՄՄ 9-ի պարզեցված մոդելը. «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում սպասվող պարտքային կորուստների ճանաչում», քանի որ այս դեբիտորները չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ:

Սպասվող պարտքային կորուստները չափելիս առևտրային դեբիտորական պարտքերը գնահատվում են խմբային հիմունքով, քանի որ դրանք ունեն պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնորոշումներ: Դրանք խմբավորվել են՝ ելնելով ժամկետանց օրերից և հաճախորդների աշխարհագրական դիրքից:

Սպասվող կորուստների դրույքաչափերը հաշվարկվել են՝ հիմնվելով 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին նախորդող 48 ամսվա ընթացքում վաճառքի դիմաց ստացված վճարումների պատկերի վրա, ինչպես նաև հաշվի առնելով այդ ժամանակահատվածում ձևավորված պատմական պարտքային կորուստները: Այս պատմական դրույքաչափերը ճշգրտվում են, որպեսզի արտացոլեն ընթացիկ և ապագային վերաբերող մակրոտնտեսական գործոններին, որոնք ազդեցություն ունեն հաճախորդի՝ չվճարված մնացորդը մարելու կարողության վրա: Ընկերությունը գնահատել է, որ ամենահամապատասխան գործոն են հանդիսանում հաճախորդների տեղակայման երկրների ազգային դրամական միավորի արժեզրկման մակարդակը, և ճշգրտում է կորուստների պատմական դրույքաչափերն այդ գործոնով պայմանավորված սպասվող փոփոխությունների չափով: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով պարտքային ռիսկի կարճաժամկետ բնույթը՝ այս մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում էական չի:

Երբ հավանական չէ առևտրային դեբիտորական պարտքերի հավաքագրումը, դրանք դուրս են գրվում (ապաճանաչվում են): Հաշիվ-ապրանքագրի ամսաթվից հետո 180 օրվա ընթացքում վճարում չկատարելը և Ընկերության հետ այլընտրանքային վճարման վերաբերյալ համաձայնության չգալը համարվում է գումարի վերադարձման վերաբերյալ խելամիտ սպասումներ չունենալու համար հայտանիշ:

Ելնելով վերը նկարագրվածից՝ առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով սպասվող պարտքային կորուստների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մնացորդները ներկայացված են հետևյալ աղյուսակներում.

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Գործողության
ամբողջ
ժամանակա-
հատվածի
ընթացքում
սպասվող

	Սպասվող պարտքային կորուստ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	պարտքային կորուստների ճանաչում
Մինչև 30 օր	34%	966,465	149,615
31-ից 60 օր	38%	63,413	11,030
61-ից 90 օր	34%	19,796	3,105
91-ից 365 օր	33%	83,449	12,535
365-ից ավելի օր	64%	360,663	106,462
		1,493,786	282,747

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Գործողության
ամբողջ
ժամանակա-
հատվածի
ընթացքում
սպասվող
պարտքային
կորուստների
ճանաչում

	Սպասվող պարտքային կորուստ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	
Մինչև 30 օր	0%	1,450,146	-
31-ից 60 օր	0%	105,101	-
61-ից 90 օր	0%	82,861	-
91-ից 365 օր	10.52%	114,965	12,100
365-ից ավելի օր	100.00%	303,264	325,098
		<u>2,056,337</u>	<u>337,198</u>

զ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Ընկերությունն ի վիճակի չի լինի մարել իր պարտավորվածությունները:

Ընկերությունը վարում է իրացվելիության կառավարման քաղաքականություն՝ դրամարկղում և բանկային հաշիվներում պահելով բավարար միջոցներ, ինչպես նաև պահելով բարձր իրացվելիություն ունեցող ակտիվներ՝ գործառնական պարտավորությունները ժամանակին մարելու նպատակով:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է Ընկերության ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների գծով պայմանագրային մնացյալ մարման ժամկետները: Աղյուսակը պատրաստված է ֆինանսական պարտավորությունների չգեղջված դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա՝ հաշվի առնելով ամենավաղ ամսաթիվը, երբ Ընկերությունը ստիպված կլինի մարել այդ պարտավորությունները: Աղյուսակը ներառում է տոկոսների և մայր գումարի գծով դրամական միջոցների հոսքերը:

2022թ.

	Անտոկոս	Գործիքներ փոփոխուն տոկոսա- դրույքով	Գործիքներ հաստատուն տոկոսա- դրույքով	Ընդամենը
Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք (%)		6.85%		
Մինչև 6 ամիս	297,636	244,013	-	541,649
6 ամսից մինչև 1 տարի	-	732,954	-	732,954
1-5 տարի	332,348	-	-	332,348
	<u>629,984</u>	<u>976,967</u>	<u>-</u>	<u>1,606,951</u>

2021թ.		Գործիքներ փոփոխուն տոկոսա- դրույքով	Գործիքներ հաստատուն տոկոսա- դրույքով	Ընդամենը
	Անտոկոս			
Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք (%)		6.85%	12%	
Մինչև 6 ամիս	407,187	357,328	48,959	813,474
6 ամսից մինչև 1 տարի	-	346,086	-	346,086
1-5 տարի	313,392	1,266,439	-	1,579,831
	720,579	1,969,853	48,959	2,739,391

Ընկերությունն իրացվելիության ռիսկի գնահատման և կառավարման ժամանակ հաշվի է առնում ֆինանսական ակտիվներից ակնկալվող դրամային հոսքերը, մասնավորապես՝ դրամական միջոցները, ժամկետային ավանդները և առևտրային դեբիտորական պարտքերը:

23 Իրական արժեքի չափում

Ընկերությունը սկզբնական ճանաչումից հետո իրական արժեքով չափվող ակտիվները և պարտավորությունները դասակարգում է 1-ից մինչև 3-րդ մակարդակներում՝ հիմնվելով իրական արժեքի դիտարկելիության աստիճանի վրա: Այս երեք մակարդակները ներկայացված են ստորև.

- 1-ին մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են նմանատիպ ակտիվների կամ պարտավորությունների ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներից (չճշգրտված),
- 2-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներից, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտարկվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող),
- 3-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են գնահատման հնարքների միջոցով, որոնք ներառում են ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

23.1 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի չափում

Հետևյալ աղյուսակում ցույց են տրված նշված մակարդակները՝ պարբերական սկզբունքով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հիերարխիայում՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Փոխառությունների հաշվեկշռային արժեքը համարվում է իրական արժեքի խելամիտ գնահատում:

2022թ.

Հազար դրամ	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>			
Վարկեր և փոխառություններ	-	409,391	-
Զուտ արդյունք	-	409,391	-

2021թ.

Հազար դրամ	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>			
Վարկեր և փոխառություններ	-	437,275	-
Զուտ արդյունք	-	437,275	-

Մասնակցից ստացված անտոկոս փոխառության իրական արժեքը (2-րդ մակարդակ)

Կապակցված կողմերից փոխառությունները ստացվել են Մելիք Մանուկյանի (Ընկերության սեփականատեր) կողմից: Դրանք ունեն 5 տարի մարման ժամկետ և անտոկոս են:
Կապակցված կողմերից ստացված փոխառությունների գնահատված իրական արժեքը դասակարգվում է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակում: Իրական արժեքի գնահատումը որոշվում է՝ օգտագործելով ներկա արժեքի հաշվարկման մոտեցումը: 409,391 հազար դրամ գումարը գնահատվել է՝ զեղչելով պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը 12%-ով: Ամենազգալի փոփոխականը զեղչման տոկոսադրույքն է 12%:

23.2 Ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի չափում

Ընկերության կենսաբանական ակտիվները հաշվառվում են իրական արժեքով:
Կենսաբանական ակտիվների գնահատված իրական արժեքները դասակարգվում են իրական արժեքի հիերարխիայի 1-ին մակարդակում: Այս ակտիվների իրական արժեքները գնահատվում են՝ հիմք ընդունելով Ընկերության մասնագետների գնահատականները՝ հիմնվելով շուկայում մատչելի տեղեկատվության վրա: Զգալի փոփոխականները և ենթադրությունները մշակվել են ղեկավարության հետ սերտ համագործակցության պայմաններում: Հետագա տեղեկատվությունը ներկայացված է ստորև:

Կենսաբանական ակտիվներ (1-ին մակարդակ)

Ընկերությունը մշակել է կենսաբանական ակտիվների գնահատման ներքին կարգ՝ օգտագործելով շուկայական մոտեցումը: Գնահատումն իրականացվել է շուկայական մոտեցման հիման վրա, որն արտացոլում է միևնույն կենսաբանական ակտիվների շուկայական գործարքներում արտացոլված գները:

Հետևյալ աղյուսակում ցույց են տրված նշված մակարդակները՝ պարբերական սկզբունքով իրական արժեքով չափվող ոչ ֆինանսական ակտիվների հիերարխիայում՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2022թ.

Հազար դրամ	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3
<i>Ոչ ֆինանսական ակտիվներ</i>			
Կենսաբանական ակտիվներ	450	-	-
Ընդամենը	450	-	-

2021թ.

Հազար դրամ	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3
<i>Ոչ ֆինանսական ակտիվներ</i>			
Կենսաբանական ակտիվներ	1,350	-	-
Ընդամենը	1,350	-	-

24 Կապիտալի ռիսկի կառավարում

Ընկերությունն իր կապիտալը կառավարում է այնպես, որպեսզի ապահովի իր անընդհատ գործելու և առավելագույն շահույթ վաստակելու հնարավորությունը:

Ընկերության կապիտալը կազմված է սեփական կապիտալից, որը ներառում է թողարկված կապիտալը, պահուստներն ու կուտակված շահույթը, ինչպես նաև փոխառու միջոցները, որոնք ներառում են կապակցված կողմերից ստացված փոխառությունները, որոնք բացահայտված են ծանոթագրություն 10-ում:

Ղեկավարությունը գնահատում է Ընկերության կապիտալի պահանջները, որպեսզի ապահովի ընդհանուր ֆինանսավորման արդյունավետ կառուցվածք՝ խուսափելով չափազանց մեծ լծակավորումից (լեվերիջ): Հաշվի են առնվում Ընկերության վարկերի տարբեր դասերի ստորադասության մակարդակները: Ընկերությունը կառավարում է կապիտալի կառուցվածքը և դրանում ճշգրտումներ է կատարում՝ ելնելով տնտեսական պայմանների փոփոխություններից և համապատասխան ակտիվների հետ կապված ռիսկի բնույթից: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ ճշգրտելու նպատակով, Ընկերությունը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժնի գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին, թողարկել նոր բաժնեմասեր, կամ վաճառել ակտիվները՝ պարտքը նվազեցնելու համար:

Ընկերության՝ որպես կապիտալ կառավարվող գումարները հաշվետու տարվա համար ամփոփված են ստորև.

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Զուտ պարտք</i>		
Փոխառություններ	1,401,266	2,303,468
Հանած՝ ստորադաս վարկ	(409,391)	(437,275)
Հանած՝ մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	(1,073,666)	(1,197,255)
	(81,791)	668,938
<i>Ճշգրտված սեփական կապիտալ</i>		
Ընդհանուր սեփական կապիտալ	7,366,367	6,810,146
Գումարած՝ ստորադաս վարկ	409,391	437,275
	7,775,758	7,247,421
Զուտ պարտքի և ճշգրտված սեփական կապիտալի հարաբերակցության գործակից	(0.01)	0.09

25 Պայմանականություններ

25.1 Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն կիրառվում: Ընկերությունը չունի ամբողջական ապահովագրական ծածկույթ իր ակտիվների և գործունեության ընդհատման համար, չունի նաև Ընկերության գույքի կամ գործառնությունների հետ կապված պատահարների հետևանքով գույքին կամ շրջակա միջավայրին հասցված վնասի գծով երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությունների ապահովագրություն: Քանի դեռ Ընկերությունը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ նյութական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

25.2 Հարկեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրությունը հաճախակի ենթարկվում է փոփոխությունների, ինչը որոշ դեպքերում մեկնաբանությունների կարիք է առաջացնում: Հաճախ տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ տարբեր մեկնաբանություններ ունեն: Հարկերը հարկային մարմինների կողմից ենթակա են վերանայման և ուսումնասիրության: Հարկային մարմիններն օրենքով լիազորված են տուգանքներ և տույժեր առաջադրել:

Վերոհիշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց ազդեցությունը կարող է զգալի լինել:

25.3 Շրջակա միջավայրի հետ կապված խնդիրներ

Ղեկավարության համոզմամբ՝ Ընկերությունը բավարարում է շրջակա միջավայրի հետ կապված Կառավարության պահանջները և վստահ է, որ Ընկերությունը շրջակա միջավայրի հետ կապված ընթացիկ էական պարտավորություններ չունի: Այնուամենայնիվ, Հայաստանում շրջակա միջավայրի վերաբերյալ օրենսդրությունը զարգացման փուլում է, և դրա հավանական փոփոխություններն ու օրենսդրության մեկնաբանություններն ապագայում կարող են էական պարտավորություններ առաջացնել:

26 Կապակցված կողմեր

Ընկերության կապակցված կողմերը ներառում են հիմնադիրը, հիմնական ղեկավար անձնակազմը, համատեղ ձեռնարկությունները և այլն, ինչպես նկարագրված է ստորև:

Ընկերության հետ կապակցված կողմեր են հանդիսանում՝

- Մելիք Մանուկյան, Ընկերության սեփականատեր
- Հայկ Մանուկյան, գլխավոր տնօրեն,
- Դավիթ Դաբադյան, ֆինանսական տնօրեն,
- Մհեր Կիրակոսյան, կոմերցիոն տնօրեն,
- Կորյուն Մարգարյան, արտադրության գծով տնօրեն,
- Շանթ Մանուկյան, տնօրենների խորհրդի նախագահ,
- «Սամ-Հար» ՍՊԸ, մասնակիցներ՝ Ռոբերտ և Վարդան Մանուկյաններ՝ Մելիք Մանուկյանի եղբայրներ,
- «Մանսարո» ՍՊԸ, մասնակից՝ Վարդան Մանուկյան՝ Մելիք Մանուկյանի եղբայրը,
- «Արտեմիսիա» ՍՊԸ, մասնակից՝ Պալինա Աբրահամյան՝ Մելիք Մանուկյանի կինը,
- «Մանուկյանի կոնյակի գործարան» ՍՊԸ, մասնակից՝ Մելիք Մանուկյան:

26.1 Վերահսկողություն

Ընկերությունը վերահսկվում է Մելիք Մանուկյանի կողմից, ում պատկանում է Ընկերության 100% բաժնեմասը:

26.2 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Հաշվետու տարվա ընթացքում Ընկերության և իր կապակցված կողմերի միջև իրականացվել են հետևյալ գործարքները, և հաշվետու ամսաթվի դրությամբ մնացորդները հետևյալն են:

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործարքներ		
Ղեկավար անձնակազմ		
Փոխառությունների մարում	(90,000)	(50,000)
Տոկոսային ծախս	62,116	61,263
	(27,884)	11,263

Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ

Ապրանքների վաճառք	37,213	58,879
Ծառայությունների մատուցում	20,084	2,459
Ծառայությունների ստացում	138	-
Հումքի ձեռքբերում	2,494	2,833

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մնացորդներ		
Ստացված փոխառություններ	409,391	437,275
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	9,220	211,406
	418,611	648,681

26.3 Գործարքներ դեկավարության և նրանց անմիջական ազգականների հետ

Հիմնական դեկավար անձնակազմը ժամանակաշրջանի ընթացքում ստացել է հետևյալ վարձատրությունը, որը ներառված է «Հատուցումներ աշխատակիցներին» հոդվածում.

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	308,668	317,130
	308,668	317,130

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չօգտագործված արձակուրդի գծով պարտավորություն	16,871	7,644
	16,871	7,644